

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๑๒๐๓/๔๔๒

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความเห็นชอบต่อร่างหนังสือให้ความยินยอมต่อการภาคยานุวัติสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเดนมาร์ก กรีซ เนเธอร์แลนด์ โอมาน กาตาร์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และยูเครน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างหนังสือให้ความยินยอมต่อการภาคยานุวัติสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Letter of Consent to the Accession to the Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia) โดยเดนมาร์ก กรีซ เนเธอร์แลนด์ โอมาน กาตาร์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และยูเครน พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่อง ขอความเห็นชอบต่อร่างหนังสือให้ความยินยอมต่อการภาคยานุวัติสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเดนมาร์ก กรีซ เนเธอร์แลนด์ โอมาน กาตาร์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และยูเครน โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia: TAC) จัดทำขึ้นโดยประเทศผู้ก่อตั้งอาเซียน ๕ ประเทศ (อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์และไทย) และมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ เพื่อกำหนดหลักการในการดำเนินความสัมพันธ์ในภูมิภาค ได้แก่ (๑) การเคารพในอำนาจอธิปไตย ความเสมอภาค และบูรณภาพแห่งดินแดน (๒) การไม่แทรกแซงกิจการภายใน (๓) การแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี (๔) การไม่ใช้หรือขู่ว่าจะใช้กำลัง และ (๕) การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน

๑.๒ ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๙ เมื่อปี ๒๕๔๖ ที่บาหลี มีมติให้เชิญชวนประเทศนอกภูมิภาคเข้าเป็นอัครภาคีสถิติสัญญาฯ เพื่อช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและส่งเสริมการดำเนินการความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศนั้น ๆ

๑.๓ ปัจจุบัน มีอัครภาคีสถิติสัญญาฯ ทั้งสิ้น ๔๓ ประเทศ/องค์กร โดยนอกจากประเทศสมาชิกอาเซียน ยังมีปาปัวนิวกินี จีน อินเดีย ญี่ปุ่น ปากีสถาน สาธารณรัฐเกาหลี รัสเซีย มองโกเลีย

ราช
ส

/ นิวซีแลนด์...

นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส ตูนิเซีย-เลสเต ศรีลังกา บังกลาเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี สหรัฐอเมริกา ตุรกี แคนาดา สหภาพยุโรป สหราชอาณาจักร บราซิล นอร์เวย์ ซิลี อียิปต์ โมร็อกโก อาร์เจนตินา อิหร่าน เปรู บาร์เรน เยอรมนี โคลอมเบีย แอฟริกาใต้ และคิวบา (เรียงตามลำดับการเข้าร่วม)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การลงนามหนังสือให้ความยินยอมต่อการภาคยานุวัติสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันไทยในด้านนโยบาย กระทรวงการต่างประเทศจึงเห็นสมควรเรียนเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กัมพูชาในฐานะประธานอาเซียนในปีที่กำหนดจัดพิธีลงนามตราสารสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๕ ในช่วงการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๕๕ และการประชุมระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ที่กรุงพนมเปญ โดยผู้มีอำนาจลงนามของประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศต้องลงนามในหนังสือให้ความยินยอมต่อการภาคยานุวัติสนธิสัญญา ก่อนการลงนามตราสารดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบต่อร่างหนังสือดังกล่าวในโอกาสแรกภายในวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๖๓ ที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนได้เห็นชอบให้รัฐต่าง ๆ เข้าเป็นอัครภาคีสถิติสัญญาฯ รวม ๖ รัฐ ได้แก่ เดนมาร์ก กรีซ เนเธอร์แลนด์ โอมาน กาตาร์ และสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ นอกจากนี้ คาดว่า รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนจะเห็นชอบให้ยูเครนเข้าเป็นอัครภาคีสถิติสัญญาฯ ในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๕๕ ในวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๕ โดยเล็งเห็นประโยชน์ว่า การเข้าเป็นอัครภาคีสถิติสัญญาฯ ถือเป็น การแสดงท่าทีของยูเครนที่จะยอมรับในหลักการพื้นฐานของอาเซียนที่ระบุไว้สนธิสัญญาฯ โดยมีได้มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับภาคีภายนอกอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงรัสเซีย

๔.๒ โดยปกติเมื่อรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนให้ความเห็นชอบให้รัฐใดเข้าเป็นอัครภาคีสถิติสัญญาฯ แล้ว ประธานอาเซียนจะจัดพิธีลงนามตราสารสนธิสัญญาฯ รวม ๒ ฉบับ ได้แก่ (๑) ตราสารขยายจำนวนอัครภาคีสถิติสัญญาฯ (Instrument of Extension) ลงนามโดยรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนทั้งสิบประเทศ และ (๒) ตราสารภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ (Instrument of Accession) ให้รัฐมนตรีต่างประเทศของรัฐที่จะเข้าเป็นอัครภาคีสถิติสัญญาฯ ลงนาม

๔.๓ อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่เหตุการณ์ทางการเมืองในเมียนมาเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ประเทศสมาชิกอาเซียนยังไม่มีฉันทมติต่อแนวทางการลงนามเอกสารที่มีผลผูกพันทางกฎหมายต่าง ๆ รวมถึงตราสารสนธิสัญญาฯ เนื่องจากประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศมีข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับนโยบายของการลงนามร่วมกับรัฐมนตรีต่างประเทศเมียนมาต่อการรับรองรัฐบาลเมียนมา ทำให้จนถึงปัจจุบันยังไม่มี การจัดพิธีลงนามตราสารสนธิสัญญาฯ สำหรับรัฐที่ได้รับความเห็นชอบให้เข้าเป็นอัครภาคีสถิติสัญญาฯ ข้างต้น

๔.๔ ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ที่กรุงลอนดอน ได้หารือเกี่ยวกับแนวทางการลงนามในเอกสารที่มีผลผูกพันทางกฎหมายของอาเซียนภายใต้สถานการณ์พิเศษข้างต้น โดยในกรณีตราสารขยายจำนวนอัครภาคีสถิติสัญญาฯ สำนักเลขาธิการอาเซียนเสนอให้ผู้มีอำนาจลงนามของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศลงนามในหนังสือให้ความยินยอมต่อการภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ ถึงเลขาธิการอาเซียนในฐานะผู้เก็บรักษาสถิติสัญญาฯ แทนการลงนามตราสารขยายจำนวนอัครภาคีสถิติสัญญาฯ

บนพื้นฐานของมาตรา ๑๘ วรรค ๓ ของสนธิสัญญาฯ แก้ไขตามมาตรา ๑ ของพิธีสารแก้ไขสนธิสัญญาฯ ฉบับที่สาม ค.ศ. ๒๐๑๐ ซึ่งระบุให้การภาคยานุวัติของรัฐที่อยู่นอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต้องได้รับความยินยอม (consent) จากประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งสิบประเทศ

๔.๕ ปัจจุบัน กัมพูชาในฐานะประธานอาเซียนอยู่ระหว่างขอรับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนเพื่อให้สามารถจัดพิธีลงนามตราสารภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ ได้ในช่วงการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๕๕ และการประชุมระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ตามนัยข้อ ๓ โดยสำนักเลขาธิการอาเซียนได้จัดทำต้นแบบหนังสือให้ความยินยอมต่อการภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ เพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนพิจารณาใช้ประโยชน์ และเพื่อให้หนังสือให้ความยินยอมต่อการภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ ของแต่ละประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

-

๖. ผลกระทบ

-

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

-

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

-

๙. ข้อกำหนดและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ร่างหนังสือให้ความยินยอมต่อการภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ ซึ่งจะลงนามโดยรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศถึงเลขาธิการอาเซียน มีสาระสำคัญเป็นการแสดงความยินยอมของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศต่อการภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ โดยประเทศต่าง ๆ โดยเป็นหนังสือแสดงความยินยอมฝ่ายเดียว ดังนั้น ร่างหนังสือดังกล่าวจึงไม่เข้าข่ายการจัดทำเอกสารที่ก่อให้เกิดผลผูกพันภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นการจัดทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ อย่างไรก็ตาม โดยที่สาระสำคัญของร่างหนังสือฯ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันไทยในด้านนโยบาย กระทรวงการต่างประเทศ ในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่องจึงขอเสนอร่างหนังสือฯ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

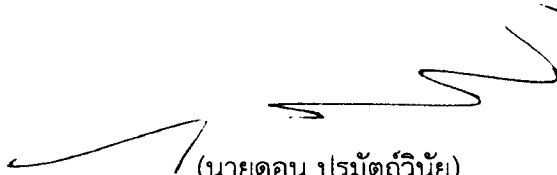
๑๐.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างหนังสือให้ความยินยอมต่อการภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ มิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเดนมาร์ก กรีซ เนเธอร์แลนด์ โอมาน กาตาร์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และยูเครน

~~ลับ~~

๑๐.๒ ให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายลงนามในร่างหนังสือให้ความยินยอมต่อการภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ โดยเดนมาร์ก กรีซ เนเธอร์แลนด์ โอมาน กาตาร์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และยูเครน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณำความกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ ขอได้โปรดยกเลิกชั้นความลับของหนังสือฉบับนี้ นับตั้งแต่วันที่รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายลงนามในร่างหนังสือให้ความยินยอมดังกล่าวแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมัตถวินัย)

รองนายกรัฐมนตรีและ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมอาเซียน

กองการเมืองและความมั่นคง

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๓๔ (สุริวิชัยฯ ๐๘๐ ๐๖๗ ๒๒๘๓)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๒๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban1200@mfa.go.th

~~ลับ~~